Cena 15 cent. Rok XV Nr. 61 (5046) „VILNIAUS KURJERIS" Sobota, 16 marca 1940 r. 4 str.

KURJER WILEŃSKI

Adresas: Vilnius, Vysk. Matulevičiaus g-vė 4
Adres: Wilno, Biskupa Matulewicza 4
REDAKCJA, tel. 79 przyjmuje od godziny 11 ej do 14-ej
ADMINISTRACJA, tel. 99. czynna od godziny 9-ej do 20-ej bez przerwy.

Prenumerata miesięczna z przesyłką pocztową lub dostawą do domu — 3 lt. 50 cnt. Zagranicą 6 lt.

Związek państw północnych koniecznością sine qua non ich bytu

Naród fiński zdał dobrze egzamin wobec historii

Był zwarty i jednolity, walczył bohatersko, lecz zawiódł się na przyjaciołach

Orędzie prezydenta Kalio do narodu

HELSINKI, (Elta). Prezydent republiki fińskiej we czwartek o godz. 12 - ogłosił odezwę do narodu fińskiego. W odezwie tej przede wszystkim podkreślono, iż w biegu historii Viipuri i przesmyk Karelski kilka razy oddzielone były od Finlandii, mimo iż tam zamieszkują Finowie. Obecnie naród fiński stara się wszelkimi siłami przecierpieć ból tej nowej rany. Prawa Finlandii i dalej pozostają nienaruszone. **MORALNE ZWYCIĘSTWO FINLANDII JEST JASNYM FAKTEM. Finowie muszą oceniać tę pomoc, którą otrzymali w ostatnich miesiącach, jednak muszą ufać tylko własnymi siłom. Ból narodu fińskiego jest wielki, jednak mądrość musi cały naród wzmocnić przy odbudowie całego kraju.**

Polityczne życie narodu, jak i państwo pozostały żywe, jak żywym pozostał naród fiński. Armia fińska została nienaruszona i gotowa do obrony wolności swego kraju. Walki obecne przyniosły narodowi fińskiemu doświadczenie i jeszcze bardziej go zjednoczyły. **Dzisiaj cały naród z szacunkiem chyli czoła przed tysiącami bohaterów, którzy zginęli za ojczyznę. Prezydent Finlandii szczególnie podziękował marszałkowi Mannerheimowi, który dla całego narodu fińskiego jest i będzie symbolem bohaterstwa żołnierzy fińskich,** i wyraził podziękowanie wszystkim Finom, którzy w czasie wojny ofiarowali się i pracowali dla dobra ojczyzny. Obecnie obowiązkiem wszystkich jest zatroszczyć się o inwalidów wojennych, rodziny zabitych, i wszystkich ludzi, którzy w ten czy inny sposób ucierpieli od wojny.

Finlandia jest wdzięczna wszystkim cudzoziemcom, którzy przyszli jej z pomocą. Finlandia doczekała się pomocy z różnych krajów, tak w pieniądzach, jak i w postaci różnych innych wartości.

BYŁO ROZCZAROWANIE W ZWIĄZKU ZACHOWANIEM SIĘ SZWECJI i NORWEGII, GDY OBA TE PAŃSTWA ODMÓWIŁY UDZIELENIA POZWOLENIA NA PRZEPUSZCZENIE ARMII BRYTYJSKICH i FRANCUSKICH. PRZEPUSZCZENIE TYCH WOJSK POZWOLIŁOBY FINOM WALCZYĆ POMYŚLNIE DALEJ. PREZYDENT REPUBLIKI WYRAZIŁ NADZIEJĘ, IŻ OBECNIE SĄSIEDZI FINLANDII ZROZUMIELI, IŻ NALEŻY URZECZYWISTNIĆ STAŁY i NIEROZERWALNY ZWIĄZEK PÓŁNOCNYCH PAŃSTW.

Przemówienie przewodniczącego parlamentu Hakkila

HELSINKI. (Elta). Przewodniczący parlamentu fińskiego Hakkila wygłosił w dniu 14 marca przez radio przemówienie, w którym oświadczył: „Prowadząc nierówną walkę zwróciliśmy się o pomoc do innych narodów. Sympatia świata wyrażona nam była w najrozmaitsze sposoby, lecz brakło pomocy w ludziach. W ostateczności musieliśmy się liczyć z tym smutnym faktem, iż nasi zachodni sąsiedzi z bronią w ręku przeszkodzą przesyłaniu nam pomocy, chcąc przez to uniknąć niebezpieczeństwa. W ten sposób musieliśmy aż do końca walczyć sami. **Największym zwycięstwem osiągniętym przez nas w ostatnich miesiącach, była jedność narodu. Naród nasz w pełni zdał egzamin ognia i wykazał, iż demokracja może połączyć ludzi w jeden silny naród".**

Przyczyny braku odsieczy z Zachodu

Redaktor polityczny pisma „Daily Telegraph" ogłosił we czwartek artykuł, w którym omawia przyczyny zwłoki W. Brytanii i Francji w udzieleniu pomocy wojskowej Finlandii. W artykule tym przede wszystkim przypomina się, iż **przed kilku tygodniami w Anglii panowała opinia iż Zw. Sowiecki stał się sprzymierzeńcem Niemiec.** W Anglii spodziewano się, iż cios zadany Zw. Sowieckiemu będzie tym samym ciosem dla Niemiec. Mając to na uwadze oraz uwzględniając znaczenie minerałów szwedzkich dla przemysłu wojennego Niemiec, jest zupełnie zrozumiałym, iż na ostatnim posiedzeniu najwyższej rady wojennej omawiane było zagadnienie możliwości udzielenia pomocy Finlandii. W Anglii i Francji panuje przekonanie, iż pomiędzy Niemcami i Rosją Sowiecką jest zawarte porozumienie w sprawie podziału wpływów w Skandynawii. **Rosja Sowiecka interesuje się portami Norwegii, a Niemcy — kopalniami rudy północnej Szwecji.** W ostatnim czasie w Szwecji wyrażono opinię, iż takiego porozumienia sowiecko-niemieckiego nie ma. Właśnie dlatego **Szwecja odmówiła udzielenia pozwolenia na przemarsz wojsk sprzymierzonych przez jej terytorium, podkreślając, iż może to być dla Niemiec pretekstem do zajęcia południowych części Szwecji.** Projekt transportowania części armii sprzymierzonych przez Petsam, wydał się dla najwyższej rady wojskowej zbyt ryzykowny. Aby transportować wojska brytyjsko-francuskie Morzem Bałtyckim należało rozpocząć wielką ofenzywę na lądzie, morzu i w powietrzu, bombardując porty niemieckie i bazy przy Morzu Bałtyckiem. Ze względu na te trudności, sprzymierzeńcy poprosili Finlandię aby ona formalnie zwróciła się do Francji i Anglii. Pod względem prawnym sprzymierzeńcy mogli oprzeć się na 16 paragrafie paktu Ligi Narodów.

Prasa całego świata przepełniona jest komentarzami w stosunku do ubiegłej kampanii fińskiej. Straty fińskie oblicza się na 50 tys. zabitych, straty przeciwnika na 340 tysięcy zabitych. Liczba rannych nie jest jeszcze wiadoma. Duże straty poniósł korpus oficerski obu stron. Szwedzkie działka przeciwczołgowe zniszczyły 1,480 czołgów. Dnia 15 marca rozpoczyna się wycofywanie wojsk fińskich z terytoriów przyznanych Sowietom, a zajętych jeszcze przez armię fińską. Do dnia 26 marca cała Karelia zostanie przekazana Sowietom, ewakuacja Petsamo przez wojska sowieckie rozpocznie się dnia 10 kwietnia.

Tymczasem jak donosi Elta powrót ewakuowanych Finów trwa. Akcja pomocy również. W dn. 13 marca ze Szwecji wysłano do Finlandii wielką ilość wagonów z żywnością. W przyszłą sobotę wysłane będzie z Norwegii trzecie ambulatorium polne. Trwa w dalszym ciągu w Szwecji i Norwegii zapisywanie ochotników robotników pragnących jechać do Finlandii.

Jak podaje DNB policja Helsinek i Turku udała się na obszary, które mają być ewakuowane. Większa część pociągów wyjechała tak że do obszarów pogranicznych, celem przewiezienia ich mieszkańców i mienia. W Helsinkach powoli powracają normalne warunki życiowe. Odżył ruch na ulicach i zaczęły kursować tramwaje. Ewakuowani mieszkańcy z Helsinek nie mają narazie prawa powrotu.

Sojusz Finlandii, Szwecji i Norwegii ma charakter defenzywny

OSLO. (Elta). Pismo „Arbeiterbladet" pisze, iż pakt obrony państw północnych wrazie jego zawarcia będzie miał charakter ściśle defenzywny. Pakt taki miałby pewne skutki dla państw północnych, które każdy powinien zrozumieć.

Kiedy ZSSR zgodzi się na sojusz?

Obrady państw północnych

MOSKWA. (Elta). Według Reutera, rząd Związku Sowieckiego nie sprzeciwiałby się utworzeniu ściśle obronnego związku między Szwecją, Norwegją i Finlandią. Jednak każda kombinacja, która byłaby specjalnie skierowana przeciwko Związkowi Sowieckiemu, byłaby uważana jako nieodpowiadająca umowie pokojowej sowiecko-fińskiej.

Termin ratyfikacji umowy pokojowej

HELSINKI (Elta). Oficjalnie donoszą, iż premier Finlandii Rytis wraz z delegacją fińską ub. nocy powrócił do Helsinek. Minister spraw zagranicznych Tanner oświadczył, iż rząd wkrótce doręczy dokumenty umowy parlamentowi celem ich ratyfikowania.

Gospodarcze skutki wojny fińskiej

Dzienniki szwedzkie informują, iż w ciągu pierwszych miesięcy br. dostarczono do Niemiec ze Szwecji 487 tys. ton rudy żelaznej, wówczas, kiedy w ub. r. za ten sam czasokres dostarczono do Niemiec 1 milion 300 tys. ton.

USA rozszerza zakres pomocy dla Finlandii

WASZYNGTON. (Elta). Przedstawiciel amerykańskiego Czerwonego Krzyża w Finlandii dr. Spencer nadesłał depeszę Czerwonemu Krzyżowi w Stanach Zjednoczonych wskazując, iż **trzeba będzie udzielić pomocy ponad 200.000 Finom, którzy zamieszkiwali obszary na mocy umowy pokojowej przyłączonego do Związku Sowieckiego.** Należy obecnie znaleźć dla nich nowe miejsce zamieszkania oraz środki życiowe. Poza tym należy udzielić pomoc materialną dla 40.000 kobiet i dzieci zaś niektórym z nich także i pomoc lekarską. Prezes Czerwonego Krzyża Stanów Zjednoczonych postanowił w dalszym ciągu wysyłać do Finlandii ambulatoria, pościel i ubrania.

*

WASZYNGTON. (Elta). Administrator pożyczek federalnych Jesse Jones oświadczył, iż **bank eksportu i importu, który udzielił Finlandii kredytów w sumie 20.000.000 dolarów nie będzie czynił trudności aby Finlandia mogłaby część tej sumy zużytkować na odbudowę swego kraju.** Jak wiadomo pożyczka ta została udzielona Finlandii celem zakupu w Stanach Zjednoczonych produktów, których nie można było użyć w celach wojennych. Dotychczas Finlandia nie skorzystała z udzielonych jej przez Stany Zjednoczone kredytów.

Państwa bałtyckie też zacieśniają współpracę

RYGA. (Elta). W związku z rozpoczętą w Rydze konferencją ministrów spraw zagranicznych państw bałtyckich „Rits" pisze: Ministrowie spraw zagranicznych obu sąsiednich państw i zarazem prezesowie delegacji reprezentują ni tylko nam przyjazne rządy, ale są też zdecydowanymi przyjaciełami Łotwy. Minister spraw zagranicznych Esonii prof. Piip ostatnio przewodniczył estońsko-łotewskiemu związkowi w Tallinie, zaś miniser spraw zagranicznych Litwy Urbszys związany jest z Łotwą i politykami łotewskimi długą i starą przyjaźnią, gdyż on jako poseł rozpoczął swą karierę dyplomatyczną w Łotwie. **Historia i sytuacja geograficzna wskazuje, iż współpraca trzech państw jest koniecznością realną.** Jeszcze większa współpraca potrzebna jest nie tylko w polityce ale też w dziedzinie kulturalnej i w stosunkach towarzyskich. **Nie jest to oczywiście nowe zjawisko, chociaż nie zawsze ono było tak jasne jak obecnie.** Możnaby było powiedzieć, że każda sprawa ma swój czas. **W obecnej jednak chwili, gdy blokada wojenna odcięła nas od znacznej części dróg handlu międzynarodowego, nadszedł czas jaknajściślejszej współpracy w dziedzinie gospodarczej".**

Dlaczego Norwegia nie przepuściła wojsk sojuszniczych?

OSLO. (Elta.) W dniu 14 marca wieczorem wygłosił przez radio przemówienie minister spraw zagranicznych Norwegii Koht, który podkreślił, iż **gdyby rząd norweski był przepuścił armię sprzymierzeńców idącą na pomoc Finlandii, to Niemcy bezwątpienia interwenjowałyby, co miałoby dla Norwegii najcięższe skutki.**

Minister oświadczył, iż sprzymierzeńcy zgłosili zapytanie do rządu Norwegii, w sprawie przepuszczenia ich armii, jedynie wówczas, gdy fińsko-sowieckie rokowania pokojowe były już rozpoczęte. Wówczas sprawa ta była już nieaktualna.

Norwegia musiała dać negatywną odpowiedź, ponieważ jakakolwiek inna odpowiedź oznaczałaby złamanie jej neutralności. Państwa północne udzieliły Finlandii takiej pomocy, jaką mogły udzielić nie kompromitując siebie.

Norwegia chciała i musiała pozostać neutralną i ani jeden odpowiedzialny mąż stanu w Norwegii nie mógł myśleć o wciągnięciu kraju do wojny. **Koht bardzo ostro krytykował ataki prasy francuskiej i brytyjskiej przeciwko Norwegii, oświadczając: „Jeśli sprzymierzeńcy nie udzielili pomocy w odpowiednim czasie, dlaczego więc teraz trzeba koniecznie składać winę na małe słabe państwa"?** Kończąc swe przemówienie, minister Koht wyraził przekonanie, iż naród fiński znów odżyje po tym wielkim wstrząsie.

Welles przedłoży Rooseveltowi warunki pokojowe

Niemiec i państw sojuszniczych

W Europie nie dojdzie do pokoju za wszelką cenę

LONDYN. (Elta.) W-g wiadomości Reutera, Welles odjechał z Anglii mając przekonanie, iż dominującym czynnikiem w sytuacji międzynarodowej jest to, że w Europie potrzebne jest bezpieczeństwo. W. Brytania i Francja zdecydowane są walczyć o zapewnienie tego bezpieczeństwa aż do końca i, że państwa sprzymierzone nie zgodzą się na zawarcie, ze względów ekonomicznych czy jakichkolwiek innych, pokoju za wszelką cenę.

Zdecyduje osobiście Roosevelt

Po otrzymaniu raportu Roosevelt wraz ze swymi doradcami ma rozpatrzyć zawarte w nim uwagi. Mimo, iż **Welles kilkakrotnie odmówił udzielenia informacyj o swym zadaniu, jednak zaznaczyć należy, iż pośród znajdujących się w Londynie dziennikarzy państw neutralnych kursuje przekonanie, że fakty te, które zebrał Welles skłonią Roosevelta do zaproponowania rokowań pokojowych.**

Omawiając możliwości takiego posunięcia Roosevelta należy zarazem przypomnieć jaki wpływ sytuacja polityki wewnętrznej Stanów Zjednoczonych może posiadać na te sprawy, gdyż partia rządowa wkrótce stanie do walki wyborczej podczas nadchodzących wyborów prezydenta.

Włosi mają żądania

LONDYN, (Elta). — Welles opuści Neapol jak przypuszczają w przyszły poniedziałek i przybędzie do Waszyngtonu w ostatnich dniach marca. Według wiadomości korespondenta dyplomatycznego Reutera w raporcie, który Welles złoży Rooseveltowi podane będą te **warunki minimalne, które wysuwają w celu zawarcia pokoju sprzymierzeńcy z jednej strony i Niemcy z drugiej.** Zarazem w raporcie **wskazane będą te aspiracje, których urzeczywistnienia spodziewają się Włochy w nowej Europie tak w dziedzinie ekonomicznej jak i politycznej.**

Poufny charakter listu do Daladiera

PARYŻ. (Elta.) Havas **donosi, iż list osobisty prezydenta Roosevelta, który przez Wellesa został doręczony Daladierowi, ma charakter poufny, dlatego też nie będzie ogłoszony.**

Poraz drugi w Rzymie

PARYŻ. (Elta). W dniu 14-go marca wieczorem Welles udał się z Paryża do Rzymu. Pożegnał go wiceminister spraw zagranicznych Champetier de Ribes, ambasadorowie Wielkiej Brytanii i Włoch i charge d'affaires Stanów Zjednoczonych.

Polska „Biała Księga" została opublikowana w Paryżu

W Paryżu opublikowana została polska „Biała księga".

W związku z tym, minister Zaleski w wywiadzie udzielonym przedstawicielom prasy oświadczył, że polska „Biała Księga" zawiera szereg nie znanych dotychczas dokumentów, odźwierciadlających stosunki polsko-niemieckie od r. 1931.

Polska „Biała Księga" obejmuje więc znacznie wcześniejszy czasokres od brytyjskiej i francuskiej publikacyj odnośnie powodów obecnej wojny.

Ribbentrop jedzie do Moskwy

AMSTERDAM. (Elta). W-g wiadomości prasy, ambasador Rzeszy w Moskwie Schulenberg przybędzie wkrótce do Berlina dla poinformowania swego rządu o akcji politycznej Sowietów.

*

LONDYN. (Elta). W-G WIADOMOŚCI „DAILY TELEGRAPH", OTRZYMANYCH Z KOPENHAGI, MINISTER SPRAW ZAGRANICZNYCH RZESZY RIBBENTROP UDA SIĘ DO MOSKWY, GDZIE OMÓWI Z PRZEDSTAWICIELAMI SOWIETÓW ZAGADNIENIA WSPÓLNEJ POLITYKI RZESZY I ZW. SOWIECKIEGO.

Straty terytorialne Finlandii na korzyść Sowietów

W wyniku przyjęcia rosyjskich warunków pokojowych **Finlandia utraciła około 25 tys. km. kw.** W tym około 15 tys. km kw. przypada na ląd i drobne jeziora i około 9 tys. km kw. na północno-zachodnią część, należącą do Finlandji jeziora Ładogi. Jakkolwiek w porównaniu do powierzchni całego kraju (383 tys. km kw.) nie jest to obszar bardzo duży, nie mniej jednak utrata ziem odwiecznie związanych z Finlandią, stanowiących integralną część jej terytorium narodowego, musiała boleśnie dotknąć republikę fińską.

Specjalnie ciężkie straty poniosła Finlandia w południowo-wschodniej części kraju, w departamencie wyborskim, gdzie odeszły do Sowietów obszary dość gęsto zamieszkałe z kilku miastami, posiadającymi bogatą przeszłość historyczną i duże znaczenie gospodarcze. Przede wszystkim wymienić należy Wyborg, prastarą fortecę założoną przez Szwedów w XIII wieku, obecnie jedno z największych miast fińskich, posiadających ponad 30 tys. mieszkańców. **Z utratą Wyborga wyzbywa się Finlandia swego największego portu drzewnego,** położonego u wylotu kanału Saimeńskiego, wielkiej śródlądowej drogi wodnej. Obok Wyborga Finlandia traci Kexholm, największy port na Ładodze, założony w XIII wieku przez króla szwedzkiego Magnusa, oraz miasto Sordawala, dość ważny ośrodek handlowy, położony przy wielkiej linii kolejowej, biegnącej po przez środkową Finlandię w kierunku granicy szwedzkiej. Na północy, w departamencie uleaborskim, traci Finlandia część terytorium za kręgiem polarnym, w miejscu gdzie granica fińska zbliża się najbardziej do kolei murmańskiej, z miasteczkiem Kaolajarvi, oraz znajdujące się w jej ręku skrawki półwyspów Średniego i Rybackiego. Całkowite opanowanie przez Sowiety obu tych półwyspów zbliża je bardzo znacznie do Petsam, umożliwiając kontrolę statków, wchodzących i wychodzących z portu.

Wydzierżawienie półwyspu i portu Hangoe na lat 30 pozbawiło Finlandię punktu handlowego o dużym znaczeniu, jedynego, który był położony poza obrębem zatoki fińskiej, już na otwartym Bałtyku, oraz ważnego punktu strategicznego, panującego nad wejściem do zatoki Botnickiej. Ponadto warto zaznaczyć, że Hangoe należało do najlepiej urządzonych kąpielisk morskich w Finlandii, ściągających licznych cudzoziemców.

Po oddaniu Wyborga, Hangoe i obszarów posiadanych na półwyspach Średnim i Rybackim koło Petsam, Finlandia znalazła się w kleszczach od strony morza, zatracając dotychczasową niezależność żeglugi.

W okresie pertraktacji z rządem fińskim w listopadzie ub. r., to znaczy przed wybuchem konfliktu zbrojnego, Związek sowiecki domagał się oddania mu skrawków przesmyku Karelskiego, wysp położonych w zatoce Kronsztadzkiej, wysp Koivist i wydzierżawienia terenów dla baz morskiej i lotniczej w Hangoe. Wzamian za to Rosja tytułem rekompensaty, oferowała pewne tereny w Karelii sowieckiej. Straty terytorialne, jak wynika z powyższego, po zakończeniu działań wojennych są niewspółmiernie większe w porównaniu do tych, które musiałaby Finlandia ponieść, akceptując pierwsze żądania Sowietów. WRa

Włochy nie zaniedbują interesów handlowych

Węgiel z Niemiec ma iść drogą lądową

BERLIN. (Elta). DNB donosi, iż w Rzymie podpisana została umowa, na podstawie której Italia otrzyma cały węgiel z Niemiec drogą lądową. „Berliner Beorsenzeitung" ogłosił artykuł, w którym twierdzi, iż Anglia chciała skonfiskować statki włoskie i zmusić Italię do zawarcia umowy handlowej z największym wrogiem osi. Jednak Anglia omyliła się, tak jak uczyniła to niejednokrotnie w walce przeciwko młodym narodom.

Przygotowania do rozmów z przedstawicielami ZSSR w toku

RZYM. (Elta). Reuter donosi z wiarogodnych źródeł, iż członkowie stałej komunikacji handlowej Związku Sowieckiego, którzy mają swój urząd w Mediolanie w najbliższym czasie przybędą do Rzymu celem przeprowadzenia narad w sprawie nowej umowy handlowej sowiecko-włoskiej. Prezes komisji udał się z Mediolanu do Moskwy celem otrzymania instrukcji.

Zbliżenie włosko-japońskie

RZYM. (Elta). Ambasador Japonii w Rzymie zakomunikował ministrowi spraw zagranicznych Włoch Ciano, iż rząd japoński wyśle do Włoch swą delegację z byłym ministrem spraw zagranicznych Japonii Naotake Sato na czele. Ciano oświadczenie to przyjął, wyrażając zadowolenie z powodu inicjatywy rządu japońskiego, oraz upewnił ambasadora, iż rząd i naród włoski będą bardzo szczęśliwi mogąc przyjąć delegację, której pobyt we Włoszech raz jeszcze stwierdzi serdeczną i głęboką przyjaźń między Italią a Japonią.

Morze Środkowej Europy

Rozpoczęła się nawigacja na Dunaju

Surowa zima tegoroczna zakuła Dunaj na całej długości jego biegu w okowy lodowe. Nawigacja została unieruchomiona na całej przestrzeni tej najważniejszej w środkowej i północno-wschodniej Europie arterii komunikacyjnej.

Na południu jednak wiosna szybciej przychodzi. Lody na sporej części Dunaju ruszyły i wczoraj Budapeszt obchodził święto wznowienia komunikacji towarowej na „morzu środkowej Europy". Nawigacja rozpoczęła się, jak podaje „Pester Lloyd", od bułgarskiego portu Braila, aż do Budapesztu. O wielkim znaczeniu Dunaju, jako arterii komunikacyjnej, najlepiej świadczy szereg liczb. Tak na przykład ogólny tonaż floty handlowej, utrzymującej komunikację na tej rzece, wynosi ponad 1 milion 327 tys. ton.

Dunaj ku północy od Budapesztu drzemie jeszcze w powłoce lodowej. Wczoraj przybył pierwszy statek handlowy z Braily do Budapesztu.

(del)

Selma Lagerloef ciężko chora

SZTOKHOLM. (Elta). Bardzo ciężko zachorowała słynna pisarka szwedzka Selma Lagerloef. Wątpliwym jest, czy powróci do zdrowia. Selma Lagerloef urodziła się w dniu 20 listopada 1857 r. Jako pisarka stała się słynną w całym świecie dziełem swym „Goesta Berling". W r. 1909 otrzymała ona premię literacką Nobla. Od r. 1914 jest członkiem akademii szwedzkiej.

Dlaczego stało się możliwym zdobycie linii Mannerheima

Ciekawy głos amerykańskiego specjalisty wojennego

W amerykańskim dzienniku „New York Times" kierownik działu wojennego informuje swoich czytelników dlaczego okazało się możliwym zdobycie linii Mannerheima.

W odróżnieniu od linii Maginota, która tworzy jedną nieprzerwaną całość, linia Mannerheima, podobnie zresztą jak linia Zygfryda składała się z poszczególnych blokhauzów. Jak się okazało linia Mannerheima posiadała jeszcze szereg słabych punktów, które przy pomocy artylerii i wielkiej rozrzutności w dysponowaniu granatami, możliwym okazało się zniszczyć. Praktyka wojny fińskiej wykazała, że fortyfikacje na wzór linii Maginota mają pod tym względem przewagę.

(del)

Paczki do Finlandii

W związku z zakończeniem wojny w Finlandii, poczta niemiecka i szwedzka wznowiły przyjmowanie paczek adresowanych do Finlandii.

Paczki te wysyłane są drogą morską, zaś zniesienie blokady i zlikwidowanie pól minowych umożliwiają normalną nawigację.

W 1-szą rocznicę koronacji Piusa XII

Wymiana okolicznościowych depesz pomiędzy Prezydentem Litwy a Ojcem Świętym

KOWNO (Elta). Z okazji rocznicy koronacji Papieża Piusa XII, prezydent republiki litewskiej Antanas Smetona wystosował do Papieża Piusa XII depeszę następującej treści:

„Z okazji pierwszej rocznicy koronacji, proszę Waszą Świątobliwość przyjąć jaknajserdeczniejsze życzenia, które ja wraz z narodem litewskim wyrażam Waszej Osobie i dostojeństwu Watykanu".

Papież Pius XII odpowiadając na depeszę prezydent republiki litewskiej nadesłał mu telegram nast. treści:

„Przyjmując życzenia Wasze Ekscelencji i Waszego narodu jestem szczęśliwy mogąc wyrazić także i swe życzenia rozwijania się szlachetnemu narodowi litewskiemu oraz życzenia Jego dostojnemu prezydentowi, posyłając zarazem błogosławieństwo apostolskie".

W 50-lecie urodzin Mołotowa

Wymiana depesz okolicznościowych pomiędzy premierami Litwy i ZSSR

KOWNO. (Elta). Premier Litwy A. Merkys z okazji 50-letniej rocznicy urodzin przewodniczącego rady komisarzy ludowych Zw. Sowieckiego Mołotowa, wystosował do Mołotowa nast. telegram:

„Z okazji 50-letniej rocznicy, mam zaszczyt wyrazić Panu najserdeczniejsze pozdrowienia i życzenia szczęścia osobistego. Korzystając z okazji, również życzę powodzenia w Pańskiej pracy, poświęconej dobrobytowi wielkiego Pańskiego kraju i szczęśliwemu rozwojowi przyjaznych i na zaufaniu opartych stosunków naszych krajów".

Przewodniczący rady komisarzy ludowych Mołotow nadesłał premierowi Merkysowi nast. odpowiedź:

„Proszę Pana, Panie Premierze, przyjąć moje najserdeczniejsze podziękowanie za serdeczne życzenia. Z wielkim zadowoleniem łączę się z pańskimi życzeniami — jeszcze większego wzmocnienia przyjaznych stosunków pomiędzy Republiką Litewską i Zw. Sowieckim".

Sprawy gospodarcze głównym tematem narad w Rydze

RYGA. (Elta). Ministrowie spraw zagranicznych Litwy i Estonii w dniu 14 marca przed południem złożyli wizyty ministrowi spraw zagranicznych Łotwy. O godz. 12 w sali posiedzeń Ministerstwa Spraw zagranicznych dokonano oficjalnego otwarcia konferencji państw bałtyckich. Minister spraw zagranicznych Munters powitał ministrów spraw zagranicznych państw sąsiednich i złożył życzenia pomyślnej pracy. Następnie zostały wybrane komisje celem rozpatrzenia różnych spraw. W pierwszym rzędzie konferencja stwierdziła w jakim stopniu zostały urzeczywistnione postanowienia ostatniej konferencji w Tallinie. O godz. 16 odbyło się drugie posiedzenie konferencji. Wieczorem minister spraw zagranicznych Munters na cześć gości wydał kolację.

*

RYGA. (Elta). Konferencja ministrów spraw zagranicznych państw bałtyckich w dniu 14 marca miała dwa posiedzenia. Minister spraw zagranicznych Estonii Piip złożył sprawozdanie o wykonaniu postanowień konferencji w Tallinie. Następnie omawiano cały szereg spraw dotyczących najbardziej współpracy gospodarczej trzech państw. Wyrażono życzenie zwołania już w najbliższym czasie ekspertów gospodarczych trzech państw. W dniu 15 marca konferencja odbyła także dwa posiedzenia.

Penetracja mocarstw europejskich na B. Wschodzie

Co powie teraz Chamberlain?

„XX Amžius": Ostatnio w paryskich sferach politycznych już mniej mówiono o Finlandii, a poświęcono całą uwagę Bałkanom. W Paryżu odnosi się wrażenie, że na Bałkanach i w ogóle na Bliskim Wsch., w najbliższym czasie oczekiwać należy wielkiego ruchu. Informacje, posiadane przez polityków francuskich wskazują na to, że Ribbentrop bawiąc w Rzymie, uzyskał od Mussoliniego obietnicę, że Włochy zadawalają się swymi wpływami w Jugosławii, Węgrzech i Bułgarii, zaś Rumunię oddają pod wpływy Niemiec i Sowietów. W związku z tym Sowiety jeszcze koło Wielkiejnocy podejmą w Rumunii wielką akcję dyplomatyczną. Akcja ta doczeka oczywiście takiej czy innej reakcji sprzymierzeńców i dlatego Wschód znowu się stanie ośrodkiem uwagi politycznej, a może nawet źródłem nowego konfliktu. Włosi, nie chcąc dopuścić do takiego konfliktu na Bałkanach, obecnie bardzo szybko się zbroją i drogą imiennych kart powołania powołują wciąż nowe roczniki rezerw. W-g danych francuskich, Włosi mają obecnie pod bronią przeszło milion rezerwistów.

Saradżoglu wezwał do Ankary ambasadora w Rumunii

ANKARA. (Elta). W dniu 14 marca przybył do Ankary celem złożenia sprawozdania rządowi ambasador Turcji w Bukareszcie. Ambasadora przyjął minister spraw zagranicznych Turcji Saradżoglu, który odbył z ambasadorem długą naradę. Ambasador będzie bawił w Ankarze dwa czy trzy dni, następnie zaś powróci do Bukaresztu.

U.S.A. nie znosi „moralnego embargo" w stosunku do Związku Sowieckiego

WASZYNGTON (Elta). DNB donosi, iż na konferencji prasowej w dniu 14 marca minister spraw zagranicznych odpowiadając na zapytanie oświadczył, iż rząd Stanów Zjednoczonych nie zamierza narazie odwołać tak zwanego „moralnego embargo" przeciwko Zw. Sowieckiemu.

Na zapytanie czy rząd St. Zjednoczonych uzna nową granicę między Finlandią i Związkiem Sowieckim — Hull odpowiedział, iż rząd nie zdążył omówić jeszcze tej sprawy.

Dnia 19 marca premier Chamberlain złoży sprawozdanie z przebiegu wojny

LONDYN. (Elta.) We czwartek po południu premier Chamberlain oświadczył w Izbie Gmin, iż w przyszły wtorek złoży sprawozdanie o rozwoju wojny. Następnie Chamberlain oświadczył, iż w przyszły czwartek brytyjska Izba Gmin rozpocznie urlop wielkanocny, który będzie trwał do 2 kwietnia.

Indie potępiają zamach londyński

DELHI. (Elta). Leader opozycji indyjskiej rady państwa zaproponował uchwalić wniosek, w którym ma być potępiony zamach przeciwko Odwysrowi i wyrażone sympatie Zetlandowi. Leaderzy i członkowie innych partii uznały ten wniosek za stosowny. Prezes izby poselskiej wyraził nadzieję, iż Anglicy na skutek tego zamachu nie dopuszczą do odwrócenia swych uczuć przeciwko wszystkim Hindusom.

Francja — Japonia

TOKIO (Elta). Urzędy francuskie zwróciły przeznaczone dla Niemiec ładunki pocztowe, które francuski statek wojenny skonfiskował na statku japońskim Saitom Maru.

TOKIO. (Elta). W dniu 15 marca upłynął termin z ważności japońsko-francuskiej umowy handlowej. Przedstawiciel ministerstwa spraw zagranicznych oświadczył, iż chwilowo nie prowadzi się rokowań o zawarcie nowej umowy handlowej. Japonia jednak spodziewa się, iż dojdzie z Francją do porozumienia.

Ofiary katastrofy lotniczej w Rydze

Onegdaj na lotnisku w Rydze zdarzyła się katastrofa z samolotem startującym do Sztokholmu. Ofiarą katastrofy padli m. in. dwa uchodźcy polscy wyjeżdżający z Wileńszczyzny — pp. Frenkel i Birnbaum.

Pogłoski o spodziewanej rekonstrukcji gabinetu Daladier'a

PARYŻ. (Elta). Według DNB w politycznych kołach Paryża jest umowa o szybkiej zmianie rządu Francji. W-g tych wiadomości „Intransigeant" pisze, iż żąda się, aby był mianowany minister spraw zagranicznych. Koła parlamentarne jakoby wypowiadają się przeciwko łączeniu spraw kilku ministerstw w rękach jednego ministra. W-g tych samych wiadomości, w związku z ostatnimi wydarzeniami w Skandynawii, od rządu francuskiego żąda się, aby zastosował ostrzejsze metody wojny.

Na Zachodzie zawieje śnieżne

PARYŻ. (Elta). Havas donosi, iż we czwartek nad całą wschodnią Francją szalała silna zawierucha śnieżna, która uniemożliwiła zupełnie akcję lotnictwa. Na froncie lądowym nie wydarzyły się żadne ważniejsze wypadki. Jedynie dwa patrole niemieckie zbliżyły się do posterunków francuskich w zachodniej części Wogezów. Jednak oddziały francuskie bardzo lekko odparły oddziały niemieckie. Wzięto do niewoli dwóch Niemców.

Internowani proszą o książki

Za naszym pośrednictwem zwracają się internowani do czytelników „Kurjera" z prośbą o książki i czasopisma. Oprócz książek z tak zw. beletrystyki pożądane są podręczniki jak np. „Prawo międzynarodowe" prof. J. Makowskiego, Trygonometria Łomnickiego, tablice logarytmiczne Podręczniki do historji prof. Bornholza. Słowniki polsko-włoskie, polsko-angielskie i odwrotnie. Wszyscy ktoby mógł ofiarować książki dla internowanych proszeni są o złożenie ich w naszej administracji w celu przesłania do obozów. Jednocześnie dziękujemy w imieniu internowanych za już złożone książki.

4 lata ciężkiego więzienia za kontaktowanie z jeńcami polskimi

TYLŻA (Elta). „Naujasis Tilžės Keleivis" donosi, iż przed kilku dniami obywatel litewski robotnik Jurgis Jonušaitis został skazany na 4 lata ciężkiego więzienia i na 8 lat zostały mu odebrane prawa. Jonušaitis był oskarżony o utrzymywanie kontaktu z jeńcami polskimi.

SZPILKI

Polityczne koła w Turcji nie są podobno zadowolone z nowej umowy handlowej sowiecko-perskiej i patrzą na to perskim okiem...

* * *

W pobliżu brzegów Anglii zatonął od wybuchu miny duński statek handlowy „Amor". W związku z tym mówi się w kołach dyplomatycznych, że jazda statkami na wodach angielskich zupełnie się nie amor — tyzuje...

As.

Niebezpieczeństwa powodzi jeszcze nie ma

Dzisiaj poziom wody w Wilii podniósł się zaledwie o 2 cm. Wobec spadku temperatury do 5° poniżej zera, woda niemal zupełnie przestała się podnosić i wobec tego niebezpieczeństwo powodzi narazie nie grozi. W związku z tym bieżącej nocy dyżury w samorządzie się nie odbędą. (N)

Pobór podatków spadkowego i aljenacyjnego

Ogłoszone w Vyr Žin. Nr. 695 z dnia 9 b. m. przepisy o poborze podatków państwowych w Wilnie i Kraju Wileńskim normują — p między innymi — sprawę poboru podatków; spadkowego i aljenacyjnego.

Podatek spadkowy. Sprawy tego podatku, wymierzonego przez Urzędy podatkowe polskie i w całości opłaconego, są **uważane za zakończone.**

Jeżeli podatek spadkowy nie jest wymierzony, albo jest wymierzony, lecz na jego poczet nic nie jest wpłacono, wówczas podatek spadkowy ustala się zgodnie z litewską ustawą o podatku spadkowym, obowiązującą w roku otwarcia spadku.

Jeżeli podatek spadkowy był wymierzony przez polskie władze podatkowe i na jego poczet część została wpłacona, wówczas podatek spadkowy wymierza się od całej sumy spadkowej lecz jest ściągany proporcjonalnie do niezapłaconej części podatku spadkowego.

Dla wymierzenia podatku spadkowego mienie oszacowuja się w następujący sposób:

1) jeżeli w tym celu było dokonane oszacowanie majętności nieruchomej przez urzędy podatkowe polskie w złotych, wówczas oszacowanie dokonywa się w litach w stosunku 1 zł=1 lit.

2) jeżeli nie ma oszacowania majętności nieruchomej w złotych, wówczas oszacowanie dokonywa się w trybie ogólnym.

Spadki, które się otworzyły w Wilnie lub Kraju Wileńskim do dn. 27 X 39 r., szacuje się w trybie ogólnym w litach w stosunku 1 lit= 1 zł.

Podatek aljenacyjny. Sprawy zmiany posiadania majętności nieruchomych, które to zmiany były zarejestrowane w hipotece przed dniem 27 X. 39 r. i w których polski podatek stemplowy (opłata alienacyjna) w wysokości 4 proc. wartości mienia był opłacony — są **uważane za zakończone i podatek aljenacyjny nie jest od nich pobierany.**

Od zmiany posiadania majętności nieruchomych, zarejestrowanej w hipotece po 27 X 39 r., opłaca się podatek aljenacyjny, stemplowy inne w myśl obowiązujących ustaw litewskich.

Jeżeli przy zmianie posiadania majętności nieruchomych był opłacony polski podatek stemplowy w wysokości 4 proc., albo jego części lecz zmiana ta nie była zarejestrowana w hipotece — wówczas uiszczony podatek stemplowy (4 proc.) zalicza się przede wszystkim na podlegający opłacie podatek stemplowy, a pozostałą część — na podatek aljenacyjny.

Dla pobrania podatku aljenacyjnego majętność oszacowuje się tak, jak i dla podatku spadkowego.

Opłaty sądowe. Nieuiszczone opłaty sądowe są ściągane w stosunku 1 zł=40 cnt (Sz)

Nowe wydawnictwa

Numer litewski „Przeglądu Artystycznego"

Otrzymaliśmy numer specjalny, poświęcony sztuce litewskiej „Przeglądu Artystycznego". Na treść numeru, obficie ilustrowanego reprodukcjami dzieł sztuki artystów litewskich, składa się szereg artykułów (pióra autorów litewskich i polskich), omawiających: ogólne wytyczne kultury litewskiej, zarys rozwoju poezji, prozy i dramatu, teatr, operę i życie muzyczne, oraz balet, wreszcie organizację plastyków litewskich. Dopełnieniem n-ru są recenzje wileńskie.

W dwujęzycznym artykule wstępnym pisze wydawca, p. F. Lubierzyński, że sztuka łączy, nie dzieli narody i że poznanie się narodów przez sztukę prowadzi do szacunku i współpracy. Podzielamy najzupełniej ten punkt widzenia. Skoro jednak autor zadał sobie fatygę wyliczać kolejne wysiłki obu narodów w tym względzie, to może nie należało pomijać „Kurjera Wileńskiego", który od lat, w niedzielnych dodatkach literackich i w numerach specjalnych zamieszczał przekłady wierszy i prozy litewskiej, oraz artykuły omawiające gruntownie poszczególne zjawiska sztuki i kultury litewskiej. Każdy jednak wysiłek na tym polu jest rzeczą pozytywną. Dlatego też i nr. specjalny „Przeglądu" zasługuje na życzliwą uwagę. (Im.)

Kolej przechodzi na opał drzewem

W związku z brakiem dostatecznej ilości węgla, którego dostawa jest bardzo utrudniona, władze kolejowe postanowiły zastosować opał drzewem. Również część pociągów osobowych opalana będzie drzewem z domieszką węgla i jedynie lokomotywy pociągów pośpiesznych korzystać będą wyłącznie z opału węglem. (x)

Obywatelstwo — karty pobytu — prawo pracy

Pogłoski o masowym wysiedlaniu nie są prawdziwe

Od paru dni po Wilnie kursują najfantastyczniejsze pogłoski o sposobach „rozładowania" w okręgu wileńskim i w ogóle w Litwie zagadnienia uchodźców i bezrobotnych, nie posiadających prawa do uzyskania obywatelstwa litewskiego. Podawana jest z ust do ust pogłoska, jako „najoczywistsza prawda", „zdradzona" w tajemnicy przez dygnitarza X lub Y, że tysiące osób ulegnie przymusowemu wysiedleniu na tereny zajęte przez Sowiety i Niemcy. Pogłoski te budzą wielkie zaniepokojenie wśród zainteresowanych.

W celu wyjaśnienia tej sprawy zwróciliśmy się do czynników miarodajnych i uzyskaliśmy

kategoryczne zaprzeczenie tych pogłosek.

Zapewniono nas, że zarówno reemigracja uchodźców, jak i ewentualne wyjazdy stałych mieszkańców okręgu wileńskiego do Rosji i Niemiec, są i będą w dalszym ciągu dobrowolne. **Żadnego masowego przymusu w tych sprawach nie będzie się stosowało. Jedynie w poszczególnych wypadkach** odbywało się i będzie się nadal odbywać przymusowe wysiedlenie. Wysiedlani więc są uchodźcy, którzy w swoim czasie nie zarejestrowali się. Wydalani są również za granice państwa ci, którzy przybyli w ostatnich czasach w sposób nielegalny itd.

* * *

Jednocześnie uzyskaliśmy garść informacyj na temat

kart pobytu i prawa do pracy

dla nie posiadających obywatelstwa litewskiego. Obecnie sprawy tego rodzaju są regulowane przez przepisy obowiązujące w ogóle na terenie Litwy. A więc teoretycznie wszyscy ci, którzy nie posiadają obywatelstwa litewskiego uważani są za obcokrajowców i muszą uzyskać prawo pobytu w Wilnie oraz prawo do pracy, jeżeli zechcą zarobkować. W praktyce jednak na razie nie realizuje się tych przepisów, ponieważ istnieje tendencja do uzupełniającego rozwiązania zagadnienia obywatelstwa.

Zgrubsza biorąc w okręgu wileńskim istnieją obecnie

trzy grupy ludności:

obywatele litewscy, posiadający w teorii i w praktyce pełne prawa; uchodźcy, których stosunek do państwa naogó jest uporządkowany, bo ich sytuacja prawna jest już określona (posiadają prawo pobytu, niektórzy z nich uzyskują prawo pracy itp.) i wreszcie trzecia grupa — to nieposiadający prawa do obywatelstwa litewskiego. Teoretycznie są oni na prawach obcokrajowców, w praktyce jednak sytuacja ich nie jest wyjaśniona. Poinformowano nas, że uporządkowanie sprawy tej grupy mieszkańców okręgu wileńskiego i Wilna nastąpi prawdopodobnie już w najbliższym czasie.

Obecnie, jak już pisaliśmy, kartę pobytu i prawo do pracy muszą uzyskać ci z nieposiadających obywatelstwa litewskiego, którzy albo pracują albo mają widoki lub zamierzają pracować w urzędach, przedsiębiorstwach państwowych i samorządzie.

O kartę pobytu należy zabiegać w ministerstwie spraw wewnętrznych, składając podanie na ręce miejscowych władz administracyjnych. Również tamże trzeba starać się o prawo do pracy. Koszt karty pobytu wynosi maksimum rocznie 120 litów dla niektórych zawodów, dla innych 60 litów i wreszcie może być wydana bezpłatnie jeżeli petent jest niezamożny. Karta wydaje się maksimum na 1 rok. (w)

Projekt ustawy o praktyce lekarskiej

Komisja sejmowa opracowała już projekt ustawy w sprawie praktyki lekarskiej, farmaceutycznej i odontologicznej dotyczący Wileńszczyzny. W najbliższym czasie stanie się tematem rozprawy na plenum sejmu.

Nowe kontyngenty importowe

Ministerstwo skarbu ustaliło już kontyngenty importowe na rok bieżący na węgiel i cement. Między innymi firmy wileńskie otrzymały następujące kontyngenty na węgiel: A. Pacyfik 5 proc. i Kontynent 2 pr.

Matka 32 dzieci u burmistrza miasta

Wczoraj burmistrz miasta Wilna przyjął stałą mieszkankę Wilna p. N., która w swoim życiu urodziła 32 dzieci. Siedemnaścioro z nich żyje obecnie. Burmistrz miasta ofiarował matce licznej rodziny 50 litów i gratulował jej rekordowego potomstwa. [w].

Zabójstwo na tle romantycznym

Zasztyletował przyjaciela żony na jej oczach

Na ławie oskarżonych 50 letni gospodarz ze wsi Zaciszki, pod Podbrodziem, Konstanty Kaczanowski, oskarżony o zabójstwo. W dniu 24 listopada ub. r. Kaczanowski zasztyletował sąsiada Bronisława Bagdziuna. Przewód sądowy wyświetlił romantyczne tło zabójstwa. Żona oskarżonego, n. b. młoda i przystojna niewiasta, występująca na rozprawie w charakterze świadka, nawiązała bliższy stosunek z Bronisławem Bagdziunem. Kaczanowski coś niecoś domyślał się, lecz patrzył przez palce. Pewnego dnia przyjaciel żony zaprosił go na wódeczkę, na której była również obecna Kaczanowska. W czasie libacji, kiedy alkohol już zaczął działać, Bronisław Bagdziun odezwał się do Kaczanowskiego:

— Idź do domu. Żona twoja od dnia dzisiejszego pozostaje u mnie. Kaczanowska potwierdziła te słowa. Wówczas Kaczanowski schwycił nóż i śmiertelnie zranił rywala. Bagdziun następnego dnia zmarł w szpitalu.

Świadkowie wydali o Bagdziunie jaknajgorszą opinię. Był to znany w całej okolicy uwodziciel i Don Juan. Kaczanowska wyraziła głęboką skruchę, twierdząc, że została „obałamucona" i doprowadziła do nieszczęścia. Prokurator w swoim przemówieniu uwzględnił łagodzące okoliczności. Sąd skazał Kaczanowskiego na 1 rok więzienia, zaliczając trzy miesiące aresztu prewencyjnego.

Kaczanowska ze łzami w oczach prosiła sędziego o widzenie się z mężem.

Sąd prośbę jej uwzględnił. (c)

Za swe znakomite wyroby fabry[…] otrzymała złote medale.

Obrona świni

Bardzo brzydko ludzie czynią
Nazywając kogoś świnią,
Krzywdzą bowiem biedne zwier[…]
Co nie kradnie, ani nie łże,

Nie upija się jak człowiek,
Nie używa sprośnych słówek
I soczystych epitetów,
Nie wydaje nam sekretów,

Nie obmawia, nie plotkuje,
Przyjaciołom krwi nie psuje —
Że ma w chlewku trochę brudn[…]
No, to drobiazg, no, to trudno!

Świnia choć ma łeb na karku
Nie potrafi być lichwiarką,
Nie wie, jak się robi krocie
Na nieszczęściu i biedocie.

Za usługi i za pracę
Niewdzięcznością nie odpłaci,
Nie stroi się w cudze pióra
I nie zdradza swego knura.

Jeden cel wypełnia życie:
Obrastanie w tłuszcz i tycie,
Aby we właściwym czasie
Stać się szynką na szynkwasie.

Pod tym względem można dla n[…]
Mieć zupełne zaufanie,
Spełni wszystko co przyrzecze
Przykład więc z niej bierz, cz[…]
wieczel

Xer X[…]

Sprostowanie

Do wczorajszego wiersza p. „Pojedynek redaktorów" zakradł błąd, który psuje czystość rym[…] ostatniej zwrotki. Zwrotka ta pow[…] na brzmieć:

„Że Lemiesz czarny — głupstwo, [...]
Lecz proszę mi odpowie z,
Jak z Józia naraz może być
I murzyn i krajowiec".

—(o)—

Rabunek na ulicy Końskiej

Na początku grudnia ub r. na ul[…] Końskiej dokonano zuchwałego rab[…]ku. Do przybyłego do Wilna mie[…]szkańca Trok Łapińskiego, pilnując[…] u wejścia do jednego z domów dwó[…] rowerów, przystąpił nagle jakiś op[…]szek, uderzył go pięścią w klat[…] piersiową, zagroził śmiercią i zra[…]wał oba rowery.

Policja ustaliła, że rabunku [...]konał znany na miejscowym gru[…] opryszek Edward Mickiewicz, pr[…] zwiskiem „Ryży Edka".

Sąd skazał go wczoraj na 4 l[…] więzienia z artykułu 589 K. K. (d[…]

Teatr na Pohulance

MARIA STUART

Dramat w 5 aktach (9 odsłonach, Juljusza Słowackiego. Reżyserja L. Pobóg-Kielanowskiego, oprawa plastyczna W. Makojnika, oprawa muzyczna A. Ryglera

Emocjonująca premiera, wielki dzień teatru! — Wolałbym coprawda napisać „wielki dzień sezonu", ale „sezon", to nie tylko teatr, to również i publiczność, tymczasem z publicznością było nie tęgo... Rozumiem te panie i panów, którzy robia ścisk na „Dobrych wróżkach" itp. sztukach:—cóż, Słowacki... to takie stare, nieżyciowe... I wogóle niewiadomo, o co w tych wielkich tragediach chodzi... To takie zawiłe... — Otóż tym razem ta kombinatoryka zawodzi!

Słowacki napisał „Marję Stuart" zaledwie dobijając do pełnoletności. Jest to wylew rozemocjonowanej fantazji, popis literacki młodziutkiego artysty, owoc studiów, pracy i ambicji, by sprostać świeżutkim a na cały świat głośnym pierwszym sukcesom teatru romantycznego. Od siebie, o sobie, niewiele jeszcze wówczas miał Słowacki do powiedzenia. Jedno tylko przeżycie—niedawna chłopięca miłość w Jaszunach — iskrzy sie poetyckimi blaskami w tym dramacie: gdy Rizzio mówi „Jedna tu była dusza, zrozumieć mnie mogła! I ta nie zrozumiała—nie chciała zrozumieć", gdy Paż umierający pyta królową o miłość, — rozumiemy ile Maria Stuart otrzymała z Ludwiki Śniadeckiej... W scenach z Rizziem i z Paziem pierwszy raz wyraził się w pełni tak osobliwy, indywidualny, przepoetyzowany stosunek Słowackiego do kobiety. Ale po za tymi scenami, reszta jest „literaturą": popisem, wyrazem pierwszych czuć, próbą pierwszego chwytu, „próba skrzydeł" — jak się dawniej mówiło — jest wyrazem stylu zaczynającej się epoki romantycznej.

To w książce, na zadrukowanych stronicach. Gdyby na nich poprzestać—możnaby powiedzieć: to nie wiele. Ale na deskach scenicznych, wśród dekoracyj, świateł, strojów, muzyki i żywych aktorów jest **t e a t r**, jest sztuka nowa, pomnożona przez wysiłek każdego członka zespołu! O tym właśnie trzeba dziś mówić — teatr zasłużył na to w pełni.

Lubimy nasz teatr i zaglądamy doń często. W rezultacie, mimo wyjątkowych czasów—„jakoś się żyje". Są dekoracje (choć już miano grać w kotarach tylko!) i to nawet piękne, jest wysiłek artystyczny, są oklaski, wesoły śmiech lub ciche westchnienia publiczności. Jakoś się żyje... Ale to nie wystarcza. Żeby pracować wydajnie przez dni powszednie, potrzebne jest czasem jakieś święto. Dyrektor Kielanowski urządził swemu zespołowi i nam takie święto. Wyrwał się z codzienności jak nie można dalej — krańcowo, manifestacyjnie. Do romantyzmu, do stylu samego w sobie, do atmosfery sztuki teatralnej czystej, wolnej od jakichkolwiek aktualności, od jakichkolwiek serwitutów. I udało się. Za dobrym zrozumieniem sztuki przez inscenizatora poszła pomysłowość dekoratora, inteligentny wysiłek aktorów, bal, nawet p. Żak, elektrotechnik uzyskał od obecnych na premierze gości życzliwa uwage— i to jeszcze w języku francuskim...

Piszę to w tonie lekkim, ale naprawdę chcę się porozumieć z Czytelnikami.—Chodzicie na opery, prawda? A czy opery są „życiowe", czy są „nowe", „modne"? Nie, są stare tak samo jak ta „Maria Stuart" i widzieliście je w dodatku wiele razy. A za każdym razem śpieszycie na nowo — nie dla fabuły (libretta), nie dla „życiowości", ale żeby podziwiać artystów, żeby obejrzeć wielkie efekty sceniczne w całym splendorze wielkiego widowiska, żeby się zachłysnąć żywiołem teatru. To samo wszystko dotyczy „Marii Stuart"! Teatr postawił na swojem i zafundował sobie wielkie święto czystej sztuki. Na przekór warunkom swej obecnej pracy jakimiś wielkimi rzutami pomysłowości i woli artystycznej postawiono nam przed oczy wielki spektakl w prawdziwym stylu polskiego teatru monumentalnego, spektakl kontynuujący wielką linię naszego teatru i niewątpliwie należący do historycznych.

Charakter jego określa już praca świateł i dekoracje — syntetyczne, pełne ekspresji fragmenty (filar z herbami z lewej strony sceny, pokój Henryka, a zwłaszcza ołtarz u królowej i scena z pochodniami podczas i po śmierci Rizzia!) Szczęśliwie rozwiązał się eksperyment obsady aktorskiej, a było w tym eksperymencie wiele ryzyka i brawury! Przekonała i podbiła widownię p. Aleksandrowicz jako Maria Stuart, — w akcentach pustej bierności, w stylizacji romantycznej, w walce tej mdłej duszy między wpojonymi zasadami i bojaźnią Bożą, a namiętnością i zbrodnią. Na wszelkie pochwały zasłużył p. Tatarski — w roli Henryka zadowolił wszelkie nasze pretensje, podczas zabójstwa Rizzia i w domku wiejskim miał a[…]centy znakomite (nagrodzon[…] zresztą pełnym uznaniem w[…]downi). To najlepsza i wyró[…]niająca się rola tego artyst[…] Orędownikiem poetycznej m[…]łości Słowackiego był p. B[…]chewicz, bardzo dobry jak[…] Paź, oraz p. Duszyński. c[…]kolwiek zbyt twardy, ale w[…]trzymany w stylu Rizzio. Imp[…]nującym wyrazicielem roma[…]tyki poety był p. Łodzińs[…] który zmusił nas przejąć s[…] nieco tępa potęgą rycers[…] Duglasa. Odmienną wersją t[…]tępoty, przez beztroskę prow[…]dzącej do zbrodni zarysow[…] trafnie, ale trochę nieśmia[…] p. Łukaszewicz (Lindsaj).

Właściwy w ujęciu, ale ni[…] dopracowany w akcentach p[…]szczególnych był Botwel pa[…] Jaśkiewicza. P. Milski w tru[…]nej roli błazna połączył świet[…] dykcję i stylowość z różnoro[…]nością tonu i bogactwem i[…]terpretacji. Pp. Czapliński (ka[…]clerz) i Pągowski (Astrolo[…]) łamali się z konwencjonali[…]mem, chwilami zwycięsko.

Słowem—przedstawienie fr[…]pujące!

J. Maśliński.

TELEFONEM Z KOWNA

Uchodźcy otrzymują stopniowo zezwolenia na pracę

Jak już donosiliśmy Min. Spraw Wewnętrznych rozpoczęło wydawanie zezwoleń na pracę uchodźcom polskim. Między innymi w tych dniach zezwolenie takie otrzymał pewien lekarz uchodźca, zamieszkały w powiecie jeziorowskim.

500 osób powróci do ZSSR

Jak podaje repatriacji ulegnie 500 osób pochodzących z terenów zajętych przez Sowiety. W tej liczbie 300 osób, które nie wyjechały z poprzednią partią, 100 osób robotników, którzy już wyjechali, oraz 100 uchodźców nie zarejestrowanych na wyjazd.

Jak się najmuje robotników rolnych w kraju wileńskim

W różnych powiatach Litwy szczególnie się odczuwa obecnie brak robotników rolnych. Spodziewając się lepszego zarobku i bardziej urozmaiconego życia znaczna część zdatnych do gospodarki rolnej robotników napłynęła w ostatnich latach do miast. Litwa odczuwając coraz bardziej skutki szalejącej dokoła wojny musiała nieco ograniczyć się co do rozwoju przemysłu i handlu, redukując nieco produkcję z powodu braku opału i niektórych surowców, lub zmian na rynkach światowych. Okoliczność te umożliwiają zaopatrzenie w pracę w dziedzinie handlu i przemysłu tylko tych ludzi w miastach, którzy w dziedzinie tej, jako stali mieszkańcy miasta, pracują już oddawna.

Dla robotników wiejskich wyjazd obecnie do miast nie ma żadnego sensu. Mogą oni jednak skorzystać z wygodnej dla siebie okazji przystąpienia do robót rolnych, do których niemal we wszystkich powiatach Litwy są oni oczekiwani. Dla gospodarstw Litwy są obecnie potrzebni parobcy i kobiety w różnym wieku umiejący wykonywać roboty rolne. Wypłaca się im niezłe roczne wynagrodzenie w gotówce uzupełniane jeszcze innymi ekwiwalentami: robotnikowi daje się mieszkalny dach nad głową, daje się żywność, ubranie robocze, a pozatym jeszcze pewne ilości zboża, czy ogrodowizn, gdy nadejdzie dzień płatności, podczas, gdy w miastach nie przewiduje się możliwości zwiększenia wynagrodzenia, dla robotników rolnych możność ta pozostaje w dalszym ciągu, mianowicie, w miarę poprawy cen na produkty rolne już obecnie sami rolnicy stopniowo zwiększają wynagrodzenie swym najemnikom, zaś w miarę poprawy koniunktury rolnej polepszają się też perspektywy robotników rolnych, które już obecnie są niezłe.

Pozatem trzeba mieć jeszcze na względzie to, że rząd litewski wszystkie roboty w państwie reguluje tak, by nie uciskały ani wieś, ani miasto. Wobec tego, że miasta mają obecnie nadwyżkę swoich robotników, z których nowo przybywającym ze wsi do miast nie będą udzielane żadne ułatwienia, czy też dla otrzymania pracy w przemyśle i handlu. Należy zaznaczyć, że życie zmusi w przyszłości do wyłączenia z pośród robotników miejskich tych, którzy umieją i mogą pracować na roli. Tacy ludzie najprawdopodobniej zostaną skierowani ze swą energią roboczą tam, gdzie są oni coraz bardziej potrzebni, a mianowicie do rolnictwa.

Osoby, nadające się do pracy na roli w okręgu wileńskim, zwłaszcza bezrolni i małorolni powinniby sami dobrze rozważyć to i postąpić tak, jak dla nich to obecnie byłoby najkorzystniejsze. Nie zwlekając ani chwili winniby oni nająć się u, potrzebujących rąk roboczych rolników, którzy obecnie mogą dać stałą pracę pięćdziesięciu tysiącom robotników rolnych.

Przystępując do pracy na roli należy się dobrze zaznajomić z porządkiem najmu robotników rolnych, który ustanowił Minister Spraw Wewnętrznych.

Rejestrację robotników załatwia Dep. Samorządów, który zbiera dane za pośrednictwem Izby Rolniczej, miejscowego samorządu i innymi sposobami o podaży robotników rolnych. Innymi słowy wszyscy ci, którzy decydują się pracować na roli winni rejestrować się w miejscowych samorządach gminnych, czy u sołtysów. Ważną jest obecnie rzeczą dowiedzenie się w jaki sposób najmowani są robotnicy, pragnący pracować na roli, którzy się zarejestrowali w samorządach gminnych, czy u sołtysów?

Rolnicy, którym potrzebni są robotnicy rolni i którzy ich jeszcze nie najęli również się rejestrują w swych samorządach gminnych. Po zarejestrowaniu się tu rolnicy wybierają z pośród siebie pełnomocników (albo wyznacza ich wójt gminy). Ci pełnomocnicy są właśnie upoważnieni do najmowania robotników rolnych i zawierania z nimi w imieniu robotników umów—wypełniania książeczki pracy robotnika rolnego. Pełnomocnikom wójt miejscowej gminy wydaje zaświadczenie o określonej formie i komunikuje Departamentowi Samorządów o nich i o potrzebnej im liczbie robotników rolnych. Dep. Samorządów po otrzymaniu zawiadomienia z Samorządów Gminnych o pełnomocnikach rolników, którzy się zarejestrowali oraz potrzebną im liczbę robotników, podają samorządom czas i miejsce, gdzie pełnomocnicy rolników jechać mają dla najmu robotników rolnych. Podaje się również punkty przyjazdu i wyjazdu robotników, z którego i do którego miejsca będą oni przewożeni.

O przybyciu pełnomocnika komunikuje samorządom gminnym Dep. Samorządów. Podaje się również do wiadomości, że z punktów wyjazdu najętych robotników przewozi się na miejsce pracy bezpłatnie. Pragnący wyjechać na roboty rolne, którzy się już dawniej zarejestrowali w gminach czy u sołtysów z góry się dowiadują o przybyciu pełnomocników rolników. Robotników zawiadamiają o tym samorządy gminne przez sołtysów lub drogą publicznych ogłoszeń. W tych zawiadomieniach podaje się do wiadomości osób, które się zapisały na wyjazd na roboty rolne, kiedy i w jakim miejscu winne się one zebrać. Tu pełnomocnicy rolników umawiają się z pragnącymi wyjechać na roboty rolne. Po ostatecznym porozumieniu pełnomocników z robotnikami, agent Dep. Samorządów przewozi robotników rolnych na koszt państwa do rolników, którzy się zarejestrowali t. zn. do tych którzy potrzebują robotników rolnych i którzy posyłali swych pełnomocników do ich najmu. Robotnicy rolni przewożeni są w ten sposób bezpłatnie w grupach liczących conajmniej 10 osób do miejscowości, którą podaje pierwszeństwa wskazuje Izba Rolnicza.

Jak widzimy Rząd przeprowadza najem robotników rolnych w sposób zorganizowany. Jest to szczególnie ważne dla uniknięcia mogących się zdarzyć niedociągnięć. Taką drogą Rząd chce ochronić interesy tak rolników, jak robotników. Robotnicy wynajęci pozostają w dalszym ciągu pod opieką Rządu przewidzianą ustawowo. Rząd przy pomocy już dawniej wydanych ustaw i zarządzeń ochrania normy wynagrodzenia robotników ustanowione drogą porozumienia, zapewniając porządne i całkowite wypłacenie tego wynagrodzenia po wykonaniu umówionej pracy.

Rząd broni robotników rolnych przy pomocy ustaw również wtedy, gdy ich spotka w gospodarstwie rolnym większe czy mniejsze nieszczęście. Słowem robotnik rolny od pierwszej chwili najmu aż do zakończenia omówionego terminu pracy znajduje się cały czas pod opieką odnośnych ustaw państwowych.

Po zapoznaniu się z takimi warunkami wzywa się osoby w okręgu Wileńskim nadające się do robót rolnych do niezwłocznego zarejestrowania swych rąk roboczych w miejscowych samorządach gminnych lub u sołtysów, aby po kilku dniach móc zacząć wykonywać pracę pożyteczną zarówno dla siebie, jak dla całego państwa, zapewniając przez to dla siebie i dla swojej rodziny lepsze życie.

KRONIKA

Marzec **16** sobota

Dziś: Eufrozyny
Jutro: Gertrudy

Wschód sł. g. 5 m. 36
Zachód sł. g. 17 m. 21

Dyżury aptek:

Dziś w nocy dyżurują następujące apteki: Sapożnikowa—Pylimo g. (Zawalna) 41; Rodowicza — Auszros Vartu g. (Ostrobramska) 4; Augustowskiego—Gedimino g. (Mickiewicza) 10; Narbutta—św. Jogo g. (Świętojańska) 2 i Zastawskiego — Naugarduko g. (Nowogródzka) 89.

Ponadto stale dyżurują apteki: Paka Antakalnio g-ve (Antokolska) 42; Szantyra Savanoriu aleja (Legionowa) 10 i Zajączkowskiego Vytauto g. (Witoldowa) 22.

— **Dwie delegacje u burmistrza Staszysa.** 14-go marca burmistrz Staszys przyjął dwie delegacje, a mianowicie rodziców uczniów i kupców. Rodzice prosili o zapomogi, zaś kupcy o odroczenia remontu w Hali Miejskiej. (L)

— **Sprawa czyszczenia kominów.** Dotychczas czyszczeniem kominów w mieście zajmowa się odnośny koncesjonarjusz. Obecnie samorząd miejski cofnął koncesję i sam się będzie zajmował tą sprawą. (L)

— **Biblioteka Tomasza Zana** (ul. Jakuba Jasińskiego 12) czynna będzie od dnia 16 marca. Godziny otwarcia od 10 do 19-ej.

— **Nadchodzą święta.** W handlu wileńskim daje się już odczuwać pewne ożywienie w związku ze zbliżającymi się świętami Wielkiej Nocy. W witrynach okien ukazały się już artykuły przedświątecznej sprzedaży. Wzmożenie się zakupów jest stosunkowo bardzo nieznaczne. Ogólne zubożenie ludności odbija się na interesach kupców, którzy jednak pocieszają się nadzieją, że nadchodzący tydzień będzie dla nich bardziej ożywiony.

— **Wszyscy właściciele nieruchomości muszą założyć nowe księgi meldunkowe.** Jak już pisaliśmy można jeszcze nabywać nowe księgi meldunkowe w stanie gotowym to jest osznurowane i ostemplowane, w biurze meldunkowym i komisariatach policji. Wkrótce ani biuro meldunkowe ani komisarjaty ksiąg tych nie będą sprzedawały. Natomiast znajdą się księgi w sprzedaży prywatnej nieosznurowane i bez pieczęci, o które trzeba będzie zabiegać w komisarjatach.

Należy zaznaczyć, że wszyscy bez wyjątku właściciele nieruchomości są zobowiązani założyć nowe księgi meldunkowe. (w)

— **Jeszcze pół roku wydawane będą paszporty.** Jak się dowiadujemy, paszporty litewskie w Wilnie będą wydawane jeszcze w ciągu najbliższych 6 miesięcy. (x)

— **Straganiarze na rynku Kalwaryjskim.** W swoim czasie zostali powiadomieni, że stragany ich będą zniesione, ponieważ są stare i nieestetyczne. Obecnie zawiadomiono handlarzy, że na miejscu zniesionych straganów będą wybudowane nowe. (w)

— **Muzeum towarowe będzie również w Wilnie.** Jak się dowiadujemy przy wileńskim oddziale Izby Handlu, Przemysłu i Rzemiosł zamierza się w niedalekiej przyszłości stworzyć na niewielką skalę muzeum przemysłu i rzemiosł. Muzeum to ilustrować będzie strukturę przemysłu i rzemiosł, rodzaj produkcji i inn. w odzyskanym kraju wileńskim.

— **Opłatę za semestr wiosenny uiszcza się do dnia 1 marca.** Niektórzy studenci byłego uniwersytetu Stefana Batorego, którzy obecnie wstąpili na uniwersytet wileński, prosili kierownictwo uniwersytetu o odroczenie opłaty za semestr wiosenny do dnia 1 kwietnia. Prośba ta nie mogła być rozstrzygnięta pozytywnie, gdyż ustawa głosi, że opłata za naukę za semestr wiosenny winna być uiszczona do dnia 1 marca. Pragnąc więc zmienić tę zasadę należy zmienić ustawę.

Wileńskie sensacje dookoła sprawy San-Domingo

Ile ha zakupił „Joint" w San-Domingo. Kto będzie emigrował. Z wielkiej chmury — mały deszcz. Wilnianka właścicielką gruntów na San-Domingo

W tych dniach gazety przyniosły wiadomość o tym, że amerykański „Joint" zakupił w republice San Domingo 600.000 hektarów ziemi, na których mają być osiedleni uciekinierzy żydowscy.

Wiadomość ta wywołał wśród licznej rzeszy uciekinierów żydowskich z Polski

ZROZUMIAŁE ZAINTERESOWANIE

Do wileńskiego przedstawiciela „Jointu" zaczęli się zgłaszać kandydaci na osiedlenie w San Domingo.

Rzeczywistość

ROZWIAŁA JEDNAK WSZELKIE ILUZJE,

które żywiła pewna część uchodźców z Polski.

Przedstawiciel „Jointu" sprostował przede wszystkim wiadomość o nabyciu przez „Joint" 600,000 ha ziemi.

W rzeczywistości znany żydowsko-amerykański działacz Rosen nabył w San Domingo nie 600,000 lecz wszystkiego

100,000 ha

przy czym według umowy osiedleni mają być na tych terenach wyłącznie rolnicy, lub osoby, posiadające odpowiednie kwalifikacje dla pracy na roli, przy czym w pierwszym rzędzie osiedleni mają być

UCHODŹCY Z NIEMIEC

przebywający już na kontynencie amerykańskim.

Co się tyczy licznej rzeszy uchodźców z Polski, przebywających na Litwie określony został dla nich kontygent w wysokości

...200 osób.

Miejscowe komitety „Hios" i „J. K. O." (żydowskie organizacje emigracyjne) w Wilnie i Kownie przeprowadzą selekcję kandydatów i po zatwierdzeniu ich przez „Joint"

200 OSÓB BĘDZIE MOGŁO WYJECHAĆ DO SAN DOMINGO.

Jest to naturalnie kropla w morzu zapotrzebowania emigracyjnego.

Zaktualizowana kwestia San Domingo pociągnęła za sobą wyjawnienie pewnej sensacyjki. Okazuje się, że pewna wilnianka Mirel Markiewicz nie dawno otrzymała wiadomość, że

ZOSTAŁA SPADKOBIERCZYNIĄ WIELKICH OBSZARÓW ZIEMI NA SAN DOMINGO

pozostawionych jej przez brata, który przed dwudziestu z górą laty wyemigrował do tego kraju i zdobył wielką fortunę. Markiewiczowa jest więc pierwszą, bezsporną kandydatką na wyemigrowanie do nowej „ziemi obiecanej".

(Del.).

TEATR I MUZYKA

Teatr „POHULANKA"

Dziś, w sobotę dnia 16 marca o godz. 19 występ Państwowego Teatru z Kowna.

„Szkarłatne Róże" Najbliższe przedstawienie Teatru „Pohulanka"!

W poniedziałek 18 marca o godz. 19-ej przedstawienie wieczorowe Teatru „Pohulanka" wypełni świetna komedia współczesna Benedettiego pt. „Szkarłatne Róże" w wykonaniu pp. W Alexandrowicz, St. Jaśkiewicza i W. Surzyńskiego.

Teatr Muzyczny „LUTNIA"

Dziś o g. 6.30 grana będzie operetka Kalmana „**Król skrzypków**". w premierowej obsadzie.

Recital baletu i chóru. W niedzielę o g. 3.30 odbędzie się recital baletu i chóru Teatru „Lutnia". — W wykonaniu bogatego programu biorą udział: Halmirska, Martówna, Dembowski, i in.

Popołudniówka niedzielna w „Lutni"

W niedzielę popołudniu odbędzie się recital zespołów chóru i baletu teatru „Lutnia". Recital tym się różni od występów, urządzanych w poprzednie niedziele przez solistów „Lutni", że na czoło programu wysunięty będzie zespół.

Wezmą w tym programie udział także soliści z Halmirską, Martówną Piasecką, Dembowskim, Rychterem, Iżykowskim, Koszelą i Borkowskim. Atrakcja jednak ich występów związana będzie kompozycyjnie z całością recitalu, który opierać się będzie o dwie inscenizacje na tematy: „Nad pięknym, modrym Dunajem" (chór, balet i orkiestra) oraz „Czardasz i wino"...

Dużo miejsca w programie zajmą produkcje baletu z „Nocturnem" Chopina i walcem „Spotkanie" w wykonaniu świetnej primabaleryny Martówny.

Zainteresowanie recitalem wielkie.

Teatr „Niebieski Pajacyk"

W sali gimn. OO. Jezuitów Wielka 58.

Bajeczka „**Kot w butach**" grana w „Niebieskim Pajacyku" niema nic wspólnego z bajką graną swojego czasu w Teatrze Miejskim pod tym samym tytułem. Przedstawienie powyższe odegrane zostanie w niedzielę 17 marca o godz. 13. Bilety sprzedaje cukiernia Rudnickiego Gedymina (Mickiewicza) 7. W przygotowaniu „Kopciuszek"

Teatr szkoły gimnazjum OO Jezuitów w Wilnie wystawia w Niedzielę Palmową o godz. 4 pp. wzruszający dramat historyczno-religijny w 5 aktach p. t. **Bóg nie umiera** (Don Garcia Moreno).

Odłożony koncert Gardy

Z przyczyn niezależnych od organizatorów, koncert Jerzego Gardy został odłożony z 13 marca na sobotę 16 marca: Bilety zakupione ważne są na dziś, sobotę. Z Wilna wybiera się na dziś do Kowna na ten koncert wielu wielbicieli talentu tego znakomitego barytona, który w „La Scali" mediolańskiej zajmuje wybitne stanowisko w zespole gwiazd śpiewaczych.

Zainteresowanie koncertem niezwykłe.

RADIO

SOBOTA, dnia 16 marca 1940 roku

WILNO — 6.30—15.00 z Kowna. 15.40 Wiad. wileńskie. 15.50 Wiad. po polsku. 16.05 z Kowna. 17.00 słuchowisko radiowe. 17.30 balet egipski. 17.45 odcinek literacki po polsku. 18.00 z Kowna. 18.30 wiad. wileńskie. 18.40 wiad. po polsku. 19.00 z Kowna. 19.15 Aktualne kwestie. 19.45 Urywki z opery komicznej. 20.30 z Kowna. 21.15 muzyka rozrywkowa. 21.50 — 22.30 z Kowna.

KOWNO — 6.30 modl., czas. 6.35 wiadom. pogoda. 6.50 muzyka por. 12.00 czas, wiad., pogoda 12.15 muzyka lekka. 12.30 dla młodszych uczniów. 14.30 z Wilna. 15.30 wiad. 15.40 muzyka obiadowa. 16.05 gra orkiestra mandolinistów. 16.40 odczyt. 17.00 z Wilna. 17.45 Dr P. Slavenas: eter kosmiczny. 18.00 Chwilka strzelecka. 18.30 z Wilna. 18.40 Przegląd dnia. 19.00 czas, wiad. pogoda, program na dzień następny. 19.30 transmisja rekolekcji dla mężczyzn. 20.45 recital wiolonczelowy. 21.15 z Wilna. 21.50 wiad. 22.00—22.30 muzyka rozryw.

Poszukiwanie zaginionych

Edmund Przewoźniak prosi żonę **Cecylję**, krewnych i znajomych o wiadomości na adres — Gdynia — America — Line 27. Leadenhall Str. London E. C. 3. lub do „Kurjera Wileńskiego".

Żona **Konstantego Pfeiffera**, syna Juljana i Marii z Rymkiewiczów ur. w Antołowie — szuka krewnych. Adres: Marla Pfeifferowa, Wilno, św. Jacka 10

W Redakcji są do odebrania listy: dla dr. Pajewskiej, J. Rudzkiego z Dębicy, Apolonii Boguckiej z Genewy oraz Antoniego Stabrawy z Grudziądza.

Ze Sportu

Jutro walczy Lendzin

Po dłuższej przerwie bokserzy Wilna staną jutro na ringu. Zorganizowane zostaną propagandowe zawody pięściarskie między powstałym w Wilnie klubem sportowym LFLS a członkami Makabi z Wilna i Kowna.

W zawodach tych między innymi udział weźmie były wicemistrz Polski Stanisław Lendzin, który spotka się z bardzo dobrym bokserem w wadze koguciej Sznajdmanem.

W poszczególnych wagach spotkają się z sobą: Gurwicz z D[illegible]nskim, Lendzin z Sznaidmanem, Nowicki z Minkowiczem, Rusiecki z Mereckim, Sazanow z Segalem, Igor z Blochem, [illegible]nton z Szapirem, Polakow z Iwaszkiewiczem, Dębski z Wołosewiczem, a Miks z Bołcewiczem

Zawody odbędą się w sali byłego Ośrodka WF przy ul. Ludwisarskiej 4. Początek o godz. 1[illegible].

Nowy sposób wyłapywania łodzi podwodnych

(v) „Izwiestija" podają za „France Militaire", że w najbliższym czasie armia USA otrzyma nowy przyrząd do wykrywania łodzi podwodnych. Zasięg działalności przyrządu wynosi 18 km. Sfery wojskowe bardzo przychylnie oceniają wartość tego przyrządu.

Leidėjas: Vytautas Stanievičius. Wydawca: Witold Staniewicz. Redaktorius: Vytautas Kiškis. Redaktor: Witold Kiszkis. „Zničius" spaustuve Drukarnia „Znicz" Vysk. Matulevičiaus g. 4. Tel. 340